

Raport końcowy z warsztatu refleksyjnego dotyczącego ewaluacji (on- going) realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju Lokalnego kierowanego przez społeczność (LSR) Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenie Korona Północnego Krakowa.

Data i miejsce warsztatu: 11 luty 2021r., sala bankietowa remizy OSP w Zagórzycach Dworskich, ul. Włodzimierza Szomańskiego 1, 32-091 Zagórzycze Dworskie.

Liczba uczestników: 13 osób

Moderator i autor raportu: Monika Kwaczała – Dyrektor Biura LGD.

Cel warsztatu: Warsztat refleksyjny to element ewaluacji wewnętrznej on-going wprowadzony do realizacji w LGD Wytyczną Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Wytyczna 5/3/2017 z 18 sierpnia 2017 r.). Zgodnie z nią oraz Podręcznikiem Monitoringu i Ewaluacji LSR, na początku każdego roku LGD dokonuje ewaluacji wewnętrznej, której kulminacyjnym punktem jest przeprowadzanie ćwiczeń opartych o analizę i refleksję nad otrzymanymi wynikami mającymi na celu dokonanie bieżącej analizy procesu wdrażania i jego efektów oraz zmian w otoczeniu LSR. Celem warsztatu jest lepsze zrozumienie osiągniętych rezultatów, zmian otoczenia oraz przewidywanie zagrożeń związanych z realizacją wskaźników a poprzez to całej Strategii. Rozważania przeprowadzone w trakcie warsztatów mogą być również podstawą do podejmowania decyzji o ewentualnej zmianie kierunku działań – jeśli to będzie konieczne – oraz stanowią wkład w ewaluację ex-post.

Zagadnienia omawiane na spotkaniu oraz konkluzje z dyskusji:

1. Czy realizacja finansowa i rzeczowa LSR przebiegała zgodnie z planem i można ją uznać za zadowalającą?

Wg. Uczestników warsztatu refleksyjnego realizacja planu finansowego i rzeczowego LSR przewidzianego na rok 2020 nie jest w pełni zadowalająca. Szczególny niepokój budzi efektywność realizacji wskaźnika oraz wydatkowania środków związanych z rozwojem istniejących działalności gospodarczych. Owszem, nabory na to działanie są realizowane, wpływają wnioski w ramach naboru, jednak ilość podpisywanych umów w stosunku do wybranych wniosków jest niezadawalająca (w 2020 do LGD wpłynęło 14 wniosków, co do których zawarto tylko 3 umowy dofinansowania).

Generalnie LGD przeprowadziło w 2020 roku szereg naborów wniosków, które cieszyły się dużym zainteresowaniem wnioskodawców. Duża liczba składanych wniosków (13 wniosków na Podejmowanie (...) oraz 14 na Rozwój (...)) pokazuje efektywność działań informacyjno- promocyjnych oraz doradczych LGD, co w sprzyjających warunkach powinno zapewnić płynną i efektywną realizację finansową i rzeczową LSR. Jednak zmieniające się warunki funkcjonowania firm, a szczególnie pandemia koronawirusa w 2020 roku i niepewna sytuacja gospodarcza firm, spowodowała rezygnację wielu przedsiębiorców z ubiegania się o środki. Szczególnie poważnym problemem zgłaszanym przez wnioskodawców jest trudność ze utrzymaniem pracowników w związku ze stale rosnącymi kosztami pracowniczymi, które muszą ponosić pracodawcy. Kolejną grupą problemów jest długotrwała procedura weryfikacyjna wniosków, wnioski rozpatrywane są bardzo wnikliwie, pismo z uwagami zawiera niejednokrotnie kilkadziesiąt uwag, na które nie sposób odpowiedzieć w ustawowym terminie 7 dni. Te problemy, a także obostrzenia wynikające z samej konstrukcji dofinansowania powodują, iż dotacja z LGD stała się zdecydowanie mniej atrakcyjna i opłacalna jeżeli chodzi o Rozwój działalności gospodarczej.

Inne działania obsługiwane przez LGD idą sprawnie- zwłaszcza Podejmowanie działalności gospodarczej ma osiągnięte (w zakontraktowanych w umowach) 94,7% docelowej wartości wskaźnika. Operacje grantowe również wydają się niezagrażone, aktualnie trwa kolejny nabór wniosków, którego efektem powinno być osiągnięcie zaplanowanych w LSR wskaźników na bezpiecznym poziomie. Działania inwestycyjne oraz część wskaźników dla przedsięwzięć związanych z operacjami własnymi LGD osiągnęły już poziom 100% realizacji.

W trakcie dyskusji wśród zebranych podkreślano pozytywną rolę Rady LGD w procesie podejmowania decyzji w sprawie oceny i wyboru operacji do dofinansowania. W wielu wypowiedziach pojawiło się jednak wskazanie, aby Rada dokonywała wnikliwszej analizy wniosków, zwłaszcza w ramach działania Rozwój

(...). Odrzucanie części wniosków najsłabszych na etapie LGD może przyspieszyć ocenę całego naboru w UMWM, co z kolei szybciej będzie uwalniało niewykorzystane środki finansowe i pozwoli na ogłoszenie kolejnego naboru wniosków. Część zebranych poruszała także wątek błędów i uchybień formalnych w sporządzanej dokumentacji z pracy Rady, co do których należy dołożyć wszelkiej staranności w przyszłości, aby zostały wyeliminowane. Uczestnicy wskazywali także, że należy zadbać o zwiększenie frekwencji członków Rady na posiedzeniach, aby proces oceny i wyboru przebiegał sprawnie i aby ocena była dokonywana przez jak największą grupę Radnych z zachowaniem paritetów oraz z uwzględnieniem grup interesu.

1a. Jeżeli nie to czy poziom realizacji może negatywnie wpłynąć na realizację celów LSR?

Poziom realizacji planu rzeczowego i finansowego nie powinien wpłynąć negatywnie na osiągnięcie założonych poziomów realizacji wskaźników przewidzianych na całość założeń LSR. LGD na bieżąco aktualizuje Lokalną Strategię Rozwoju, systematycznie uruchamiane są kolejne nabory wniosków, aby wykorzystywać środki wracające do budżetu LSR. Zarząd LGD podejmuje wszelkie działania wykonać cele wyznaczone przez UMWM. Wszystko to ma wpłynąć pozytywnie na przyspieszenie procesu wydatkowania środków z budżetu LSR oraz osiąganie zamierzonych poziomów wskaźników. Aktualne działania skupiają się na tym, aby znacząco zwiększyć liczbę umów zawieranych w ramach Rozwoju Działalności gospodarczej oraz tak aktualizować LSR, aby wszystkie oszczędności na poszczególnych przedsięwzięciach kumulować i przenosić na 1 wybrane przedsięwzięcie, w ramach którego zostanie w 2021r. ogłoszony nabór. Wszystko to ma na celu z jednej strony zadbanie o osiągnięcie wskaźników, a z drugiej wydatkowanie maksymalnej kwoty dostępnej w budżecie LSR.

1b. Jakie można wskazać przyczyny odstępstw od planu?

Uczestnicy warsztatu zdefiniowali 4 główne (wg. Nich) przyczyny odstępstwa od planu:

1. Pandemia koronawirusa, która w sposób bardzo silny osłabiła kondycję firm, wprowadziła brak stabilności finansowej w prawie wszystkich branżach, a przede wszystkim ograniczyła możliwość tworzenia nowych miejsc pracy. Przez to przedsiębiorcy zmuszeni są bardzo często do zmniejszenia liczby zatrudnienia i nie są w stanie podejmować ryzyka inwestowania znacznych środków finansowych powiązanych z koniecznością utworzenia nowych miejsc pracy i utrzymywania ich przez okres 3 lat.

2. Nadal długi okres weryfikacji wniosków przekazywanych przez LGD do UMWM.

Należy podkreślić, że czas weryfikacji wyraźnie się skrócił, w porównaniu do lat ubiegłych, co należy uznać za progres, jednak aktualnie przedłużają się kwestie oceny wniosków, głównie w zakresie działania Rozwój działalności gospodarczej.

3. Utrzymujący się odsetek słabej jakości wniosków, które są składane.

Część wnioskodawców przygotowuje wnioski w ostatniej chwili, nie stosując się do zaleceń otrzymanych w trakcie doradztwa. Drugą grupę stanowią wnioski przygotowane dobrze, które jednak z przyczyn formalnych będą odrzucone na etapie UMWM, gdyż LGD w swoich kompetencjach i ze swojego poziomu oceny nie ma formalnej możliwości odrzucenia tego typu wniosków (np. problemy z uzyskaniem zmiany przeznaczenia lokalu na późniejszym etapie, ukryte powiązania osobowe i kapitałowe między spółkami, niejasne prawo własności nieruchomości itp.).

4. Różne podejście do tej samej kwestii formalnej lub merytorycznej, w zależności od osoby sprawdzającej wniosek w UMWM. Doradcy i pracownicy LGD opierają się na doświadczeniach z poprzednich naborów lub przykładach z oceny konkretnych wniosków, gdzie przy ocenie kolejnych wniosków wcześniej stosowane rozwiązania są nieakceptowane przez UMWM, a wręcz uważane są za błąd/ uchybienie. Problem zgłaszany jest do LGD przez samych beneficjentów oraz osoby, które kilkakrotnie starały się o środki z dofinansowania i zderzyły się z tym problemem bezpośrednio.

1c. Jakie działania można podjąć, by uniknąć ich w kolejnym roku?

Członkowie Zarządu obecni na warsztacie wyjaśnili zebranym, że w 2021 roku LGD planuje ogłoszenie naborów wniosków na poszczególne działania wskazane w LSR, których budżet nie został dotychczas w pełni wykorzystany. Zaplanowano ogłoszenie naborów na wszystkie działania, na maksymalne kwoty dostępne w budżecie LSR. Powtórzone zostały także nabory na granty, które już zostały zrealizowane, jednak nie uzyskano dla nich wymaganego poziomu realizacji wskaźników. Takie działanie ma umożliwić przyspieszenie wydatkowania środków oraz realizacji planu rzeczowego, co przełoży się na znaczący wzrost poziomu realizowanych wskaźników wskazanych w LSR.

W 2020 roku wdrożony został także plan naprawczy, który został zaakceptowany przez UMWM, a zaplanowane w nim działania mają realnie wpłynąć na podniesienie efektywności wdrażania LSR.

2. W jakim stopniu jakość składanych projektów wybieranych we wszystkich obszarach tematycznych wpływa na osiągnięcie wskaźników w zaplanowanym czasie?

Uczestnicy warsztatu refleksyjnego podkreślili, że jakość wybieranych wniosków ma kluczowe znaczenie w osiągnięciu wskaźników. Im lepiej przygotowane wnioski, poprawnie skompletowane załączniki, prawidłowo opracowany biznes plan tym szybciej powinien przebiegać proces oceny, podpisywania umów oraz rozliczania projektów, a co za tym idzie proces osiągnięcia wskaźników LSR. Należy dołożyć

wszelkich starań, aby wnioski wybierane przez Radę LGD były najlepsze oraz aby proces wyboru i oceny przebiegał bezbłędnie. To pozwoli zminimalizować odsetek wniosków odrzucanych na etapie oceny A0 prowadzonej przez UMWM. Członkowie Rady są zgodni, iż w obecnej sytuacji kluczowe jest skupienie się na projektach dotyczących Rozwoju działalności gospodarczej, co do których poziom zawieranych umów w stosunku do ilości składanych wniosków jest wysoce niezadawalający.

2a. W jakich obszarach tematycznych jakość wniosków jest zadowalająca, a w których budzi wątpliwość?

Wnioski dotyczące tego pytania powielają się z refleksjami zawartymi w raporcie z lat poprzednich. Wyraźnie widać utrzymujący się trend, że najlepsze jakościowo wnioski składane są przez JST, na co bez wątplenia wpływa duże doświadczenie tych jednostek oraz kadry pracowniczej bezpośrednio zaangażowanej w przygotowanie dokumentacji aplikacyjnej. Jednocześnie zauważono, iż wnioski w działaniach z obszaru przedsiębiorczości w przeważającej ilości opracowywane są przez firmy doradcze i consultingowe, co niestety nie zawsze przekłada się na ich jakość. Wnioski te nadal często przygotowywane są w ten sposób, aby na ocenie wg lokalnych kryteriów wyboru osiągnąć jak największą liczbę punktów, często można zauważyć, że opisy we wniosku są „mocno naciągane”. Często widać także mocne naginanie rzeczywistości, aby móc spełnić wymogi formalne (np. otwieranie oddziału na terenie LGD tuż przed złożeniem wniosku, umowy użyczenia lokalu o bardzo niskim metrażu itp.). Jednak widać postęp w deklarowaniu zatrudnienia oraz osiąganych planowanych poziomów sprzedaży (w kontekście coraz trudniejszej ogólnopolskiej sytuacji przedsiębiorców prywatnych).

Wnioskodawcy chętnie korzystają także z doradztwa oferowanego przez LGD, szczególnie w okresach okołonaborowych Biuro LGD odwiedza wiele osób zainteresowanych dofinansowaniem, którzy wnikliwie analizują z doradcami treści wniosków i załączniki. Jednak warto podkreślić, że wszystkie nabory ogłoszone przez LGD odbyły się jeszcze przed pandemią koronawirusa, gdyby były one zorganizowane nieco później to sytuacja wyglądałaby zupełnie inaczej.

2b. Jeżeli jakość w pewnych obszarach budzi wątpliwość, czy może odbić się na realizacji celów LSR?

W tym obszarze zdanie uczestników warsztatu refleksyjnego nie uległo zmianie w porównaniu z latami ubiegłymi. Gorsza jakość wniosków może docelowo odbić się na realizacji celów LSR, gdyż słabej jakości wnioski są masowo odrzucane na etapie oceny wniosków przez UMWM. Ocena tam prowadzona jest niezwykle wnikliwa i oparta o narzędzia informatyczne i kontrolne niedostępne na etapie oceny przez LGD, co powoduje, że mimo pozytywnej oceny przez LGD dany wniosek zostaje negatywnie oceniony przez UMWM. Duży odsetek wniosków, które mimo pozytywnej oceny na etapie LGD nie są akceptowane na etapie oceny w UMWM znacząco spowalnia proces osiągnięcia wskaźników LSR, tym samym realizację celów strategii.

2c. Co można zrobić by podnieść jakość wniosków?

W LGD prowadzone są różnego typu działania informacyjno-doradcze (np. spotkania w terenie, doradztwo bezpośrednie, doradztwo mailowe oraz telefoniczne) jednak zdecydowana liczba wnioskodawców decyduje się zlecić opracowanie dokumentacji aplikacyjnej podmiotowi zewnętrznemu. Z dyskusji na ten temat wywnioskowano, że ważne jest, aby zwiększyć świadomość wśród Beneficjentów, że nie mogą oni całkowicie wyłączyć się z procesu przygotowywania dokumentacji, że muszą na każdym etapie współpracować z osobą przygotowującą wniosek aplikacyjny i weryfikować jej pracę.

Wskazano także na konieczność poprawy pracy Rady LGD, aby zminimalizować odsetek wniosków na etapie A0- szkolenie Rady oraz wnikliwsza analiza składanej dokumentacji, a także korzystanie z możliwości wzywania wnioskodawców do uzupełnień powinny usprawnić proces oceny i wyboru projektów do dofinansowania.

3. W jakim stopniu stosowane kryteria wyboru projektów spełniają swoją rolę?

Na przełomie 2019 i 2020 roku prowadzono aktualizację kryteriów wyboru. W jej ramach wprowadzono nowe kryterium dla działań związanych z przedsiębiorczością- nowe kryterium ma promować wnioski o charakterze niebudowlanym. Wnioski związane z budową, rozbudową, modernizacją itp. są przede wszystkim długotrwałe i skomplikowane, dokumentacja budowlana jest często obszerna i niekompletna, a wnioski tego rodzaju są masowo odrzucane na etapie weryfikacji lub beneficjenci mają problem z ich rozliczeniem. W trakcie naborów prowadzonych przez LGD w 2020r. wykorzystywano już zaktualizowane kryteria, w ramach których preferowane były wnioski o charakterze zakupowym mające szansę na w miarę szybką ocenę, realizację i rozliczenie, a właśnie kwestia rozliczenia i wypłaty środków jest kluczowa w kontekście zbliżającego się ostatecznego terminu realizacji i rozliczenia projektów.

Pozostałe aktualnie stosowane Lokalne Kryteria Wyboru są wynikiem kilkukrotnego procesu konsultacyjnego i aktualizacyjnego, spełniają swoją rolę w zadowalającym stopniu, a także pozwalają na prowadzenie prawidłowej oceny przez Radę LGD. Kryteria są określone w sposób jasny i czytelny, nie pozostawiają pola do dowolnej interpretacji, jest to zdanie nie tylko przedstawicieli LGD, ale także wnioskodawców, którzy nie zgłaszali żadnych uwag, co do ich treści i poziomu zrozumiałości.

3a. Czy są jednoznaczne, obiektywne, czy pozwalają wybrać najlepsze wnioski?

Kryteria wyboru stosowane obecnie pozwalają na prowadzenie w sposób prawidłowy procesu oceny operacji. Kryteria są szczegółowe, obiektywne i w sposób jednoznaczny pozwalają na przyznawanie punktów. W oparciu o kilkukrotną konsultację Lokalnych Kryteriów Wyboru wypracowano zapisy, które wskazują, że

znaczna większość stosowanych kryteriów opiera się wprost o zapisy wniosku lub załączników i na ich podstawie przyznawane są punkty. Kryteria, które są stosowane w procesie oceny przez LGD nie wzbudzały także żadnych uwag na etapie kontroli zarówno naborów, jak i realizacji umowy ramowej, które były prowadzone przez pracowników UMWM w 2020 roku.

3b. Czy wnioskodawcy zgłaszają wątpliwości odnośnie kryteriów, jakie?

Aktualnie wnioskodawcy nie zgłaszają wątpliwości co do treści Kryteriów. Oczywiście jest, że kryterium premiujące projekty nieinwestycyjnie może się nie podobać wnioskodawcom, którzy poszukują dotacji na budowę/ rozbudowę bądź modernizację obiektów, jednak z punktu widzenia skuteczności realizacji LSR takie kryterium jest zasadne. W żaden sposób nie ogranicza tematyki składanych wniosków, a jedynie ma na celu wskazanie preferencji LGD, co do typów wniosków.

3c. Co można zrobić, żeby poprawić katalog kryteriów?

Aktualnie stosowane przez LGD Kryteria nie wymagają poprawy ani aktualizacji. Jednak LGD powinno na bieżąco monitorować sygnały płynące od Beneficjentów, którzy wszelkie uwagi mogą zgłaszać za pomocą różnych kanałów informacji (mail, telefon, ankiety, sonda internetowa, spotkania doradcze).

4. W jakim stopniu wybierane projekty realizowane w ramach LSR przyczyniają się do osiągnięcia celów LSR i w jakim stopniu przyczyniają się do odpowiadania na potrzeby społeczności z obszaru LGD?

Osoby obecne na warsztacie refleksyjnym oceniły, że wybierane projekty przyczyniają się do osiągania celów LSR oraz odpowiadają na potrzeby społeczności lokalnych LGD. Projekty, które są składane do LGD w ramach naborów dotyczą zakresów wskazanych w strategii, a te zostały określone na podstawie m.in. fiszek projektowych składanych przez potencjalnych Beneficjentów na etapie tworzenia LSR. Dotychczas przeprowadzone nabory nie wykazały, aby wnioskodawcy składali projekty, które nie wpisywały się w założenia LSR.

4a. Jakie zmiany w sytuacji społeczno-gospodarczej nastąpiły i mogą mieć wpływ na dezaktualizację LSR?

Zapisy LSR – głównie w obszarze wskazanych i zdefiniowanych celów jak i wskaźników są na tyle obszerne, że nie ulegają dezaktualizacji. Na etapie tworzenia LSR nie wprowadzono bardzo „wąskich” zakresów wspieranych w ramach poszczególnych działań, co pozwala w pewnym sensie na „dostosowywanie” się LSR do sytuacji społeczno-gospodarczej obszaru. W strategii nie wskazano preferowanych branż oraz nie wyznaczono konkretnych kierunków rozwoju. Obszar objęty LSR jest zróżnicowany, jednak dominują tutaj potrzeby związane z obsługą mieszkańców- kwitnie rynek usług, a każdy rodzaj nowej czy zmodernizowanej infrastruktury znajdzie użytkowników.

Nowym problemem, wynikającym z sytuacji ogólnoswiatowej jest pogarszająca się sytuacja pracodawców- pandemia koronawirusa na długi czas znacząco osłabiła kondycje biznesu, wiele branż zostało mocno dotkniętych przez wprowadzone obostrzenia, zyski spadły, a wiele biznesów upadło. Wnioskodawcy w dużej mierze nie są w stanie inwestować nowych środków, a tym bardziej podejmować się długoletnich zobowiązań dotyczących tworzenia i utrzymywania miejsc pracy. Oczywiście pewnym rozwiązaniem pomocowym jest możliwość zawierania stosownych aneksów do umów o powierzeniu pomocy, która pojawiła się na początku 2021 roku, jednak nie wszyscy Beneficjenci będą z tej formy pomocy mogli skorzystać. Bardziej martwi sytuacja przyszłych wnioskodawców, którzy w obawie o niepewność o los własnego przedsiębiorstwa mogą zaniechać składania wniosków o dotacje w 2021r.

Warto wskazać też na trudną sytuację organizacji pozarządowych, których funkcjonowanie zostało znacznie ograniczone przez wprowadzone ogólnopolskie obostrzenia- praktycznie w obecnej chwili nie jest możliwe prowadzenie warsztatów, spotkań czy szkoleń. Wynika to z rygorów sanitarnych, ale także obaw uczestników przed udziałem w jakichkolwiek formach spotkań osobistych. Bardzo trudna, a wręcz niemożliwa jest realizacja grantów edukacyjnych, których nie da się przenieść do internetu. Wiele spotkań ma charakter aktywnych warsztatów manualnych z wykorzystaniem rekwizytów, materiałów i narzędzi, dlatego trudno w obecnej chwili przewidzieć, czy granty, które związane są umowami z LGD uda się zrealizować w terminie i zakresie jaki został wskazany w mowach o dofinansowanie.

4b. Czy widać zróżnicowania potrzeb między poszczególnymi gminami? Jak i jak można na nie zareagować?

Poszczególne gminy LGD są od siebie różne w pewnych obszarach, jednak te różnice zostały zdefiniowane już na etapie tworzenia LSR i wytypowano obszary, które będą wspierane. Nie jest możliwe, aby przy ograniczonych środkach finansowych strategia pozwalała na zaspokajanie wszelkich potrzeb społeczności lokalnej. Podmioty ze wszystkich gmin aplikują o środki dostępne przez LGD, wszystkie gminy są tak samo aktywne i chcą czerpać środki z różnych naborów ogłaszanych przez LGD. Fakt ten potwierdzają wnioski, które zostały złożone do LGD w naborach ogłoszonych w 2020 roku.

5. Czy przyjęty system wskaźników dostarcza wszystkie potrzebne informacje niezbędne do określenia skuteczności interwencyjnej strategii?

Zastosowane w LSR wskaźniki są zróżnicowane i oparte o wykaz wskaźników wskazanych przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi w podręczniku do tworzenia LSR. Zebrani na warsztacie ustalili, że wskaźniki przyjęte dla LSR pozwalają w sposób czytelny wskazać efektywność realizacji strategii oraz w sposób liczbowy przedstawić korelację „kwota wydatkowanych środków – rozwój obszaru LGD”. Tutaj zdanie uczestników warsztatu nie uległo zmianie w stosunku do poprzednich

warsztatów refleksyjnych. Zebrani otrzymali w trakcie warsztatu konkretne informacje o poziomie realizacji poszczególnych wskaźników- stan na luty 2021r.

5a. Czy zbierane dane są wiarygodne, a źródła trafne?

Zbierane dane dla określenia stopnia realizacji wskaźników są trafne, oparte wprost o zapisy z wniosków o przyznanie pomocy lub/i dane od wnioskodawców. Zbierane dane wykorzystywane są do prowadzenia na bieżąco monitoringu realizacji LSR oraz ewaluacji działań podejmowanych przez LGD.

Zapisy LSR nie uległy zmianie w tym zakresie. Wszyscy beneficjenci, którzy zakończyli realizację operacji, są wzywani do składania ankiet monitorujących, które pozwalają na uzyskiwanie wiarygodnych i rzetelnych danych pozwalających monitorować efektywność wdrażania LSR. Zbierane dane są okresowo weryfikowane z zestawieniami oceny wniosków, które są przygotowywane przez UMWM indywidualnie dla każdej LGD.

5b. Jeśli nie to jakie zmiany można wprowadzić na tym etapie?

Uczestnicy warsztatu wskazali, iż na tym etapie nie ma potrzeby wprowadzania zmian.

6. Czy procedury naboru wyboru i realizacji projektów są przyjazne dla beneficjentów?

Dyskusja na warsztacie refleksyjnym, ponownie potwierdziła dotychczas stosowe zdanie uczestników poprzednich warsztatów refleksyjnych, że procedury oceny i wyboru operacji generalnie są skomplikowane i obszerne, jednak wynika to z faktu, iż w obecnej perspektywie finansowej na LGD spoczywa większa odpowiedzialność oraz większy zakres prac. Procedury zawierać muszą zatem szereg możliwych rozwiązań dla różnego typu problemów, które LGD napotyka w procesie ogłaszania naborów, a później oceny i wyboru (wraz z procedurą wnoszenia protestów) jej zapisy muszą być szczegółowe, a co za tym idzie treść procedury jest obszerna. Dodatkowo nowelizacje przepisów prawa powodują powiększanie się zakresu Procedur, co miało miejsce np. w ramach aktualizacji procedur na przełomie 2020 i 2021 roku.

6a. Jakie zmiany można wprowadzić w procedurach na tym etapie by podnieść ich użyteczność?

Treści Procedur są omawiane i prezentowane na szkoleniach i spotkaniach informacyjnych dla beneficjentów- tam dowiadują się Oni o mechanizmie Procedur i poszczególnych etapach podejmowania decyzji w ich oparciu (z zastrzeżeniem, iż należy zapoznać się z pełną treścią Procedur, które każdorazowo stanowią załącznik w dokumentacji konkursowej).

Nie da się jednak zapisów Procedur opracować w skrótovej formie, aby z jednej strony nie wprowadzić Beneficjenta w błąd lub ograniczać jego wiedzę, a z drugiej strony nie pozostawiać żadnego pola do interpretacji przez Beneficjenta. Procedury były wielokrotnie poddawane konsultacjom społecznym, nie wpływały żadne nieprzychylnie informacje na temat kształtu procedur, dlatego też zebrani byli zgodni, że w związku z powyższym obecny kształt procedur jest akceptowalny przez Beneficjentów i LGD nie musi dokonywać większych zmian w ich treści. Zdanie na ten temat nie uległo zmianom w stosunku do warsztatu refleksyjnego z 2020 roku.

7. Jaka jest skuteczność działania biura LGD (działań animacyjnych, informacyjno-promocyjnych, doradczych)?

W ocenie uczestników warsztatu refleksyjnego działalność biura LGD jest zadowalająca, a zakres i formy informacji i promocji są różnorodne, oczywiście w kontekście panującej w Polsce i na świecie pandemii koronawirusa.

W pierwszych 2- 3 miesiącach 2020 roku Biuro prowadziło szereg różnorodnych działań informacyjnych, animacyjnych i informacyjno-promocyjnych, a także doradczych.

Z doradztwa zorganizowanego w Biurze LGD skorzystało łącznie 63 różne podmioty. Dodatkowo Biuro LGD prowadzi nieewidencjonowane doradztwo telefoniczne i mailowe- jednak szacunkowo pracownicy Biura LGD udzielili kilkuset porad telefonicznych oraz odpisali na kilkadziesiąt maili z zapytaniami o możliwość pozyskania środków lub konkrety związane z przygotowaniem dokumentacji aplikacyjnej. Doradztwo przeniosło się także do internetu, w razie potrzeby organizowane są indywidualne spotkania doradcze na platformie ZOOM. Każdy potencjalny wnioskodawca otrzymuje możliwość skorzystania z formy doradztwa w postaci spotkania on-line, rozmowy telefonicznej lub doradztwa za pośrednictwem e-mail. Ze względu na obostrzenia i czasowe ograniczenia w funkcjonowaniu zakładów pracy doradztwo bezpośrednio w Biurze LGD w 2020 roku było bardzo mocno ograniczone, a jeżeli miało miejsce to odbywało się w ścisłym reżimie sanitarnym.

Wszelkie działania promocyjne i animacyjne w postaci szkoleń i spotkań zostały zawieszane, udało się zorganizować 2 spotkania stacjonarne, jednak frekwencja na nich była bardzo niska. Jediną formą działań promocyjnych prowadzonych bezpośrednio była organizacja targów w ramach projektu własnego „Lokalności- targi produktów lokalnych”.

LGD oraz jej działalność obecna jest w prasie lokalnej wydawanej na obszarze LGD (co potwierdzili zebrani), materiały drukowane, ogłoszenia o naborach i inne materiały drukowane dostępne są w wielu punktach na terenach gmin (m.in. urzędy gmin, centra kultury itp.). W 2020 roku ukazało się także mini- wydawnictwo promocyjne- Album promujący efekty realizacji LSR (I część), w którym pokazane zostały projekty, które zostały zrealizowane i rozliczone przez Beneficjentów środków PROW dystrybuowanych w ramach naborów ogłoszonych przez LGD.

8. Jakie zmiany należy wprowadzić w działaniach LGD, by skuteczniej realizowała cele LSR?

Uczestnicy warsztatu wskazali następujące zmiany:

- zwiększenie zaangażowania poszczególnych Członków w pracę Rady LGD; zwiększenie frekwencji Radnych na posiedzeniach Rady LGD; organizację szkoleń dla Rady LGD, aby wyeliminować błędy na etapie oceny i wyboru operacji;

- bieżąca komunikacja z Beneficjentami i sprawdzanie, czy na etapie realizacji projektów istnieją jakieś problemy, w rozwiązaniu których może pomóc LGD;

- szybkie uruchamianie ostatnich naborów, aby maksymalnie wykorzystać dostępne w ramach LSR środki i osiągnąć maksymalnie wysokie poziomy zaplanowanych do zrealizowania wskaźników.

9. Inne zagadnienia związane z procesem realizacji LSR.

W obliczu dotychczasowych doświadczeń oraz po zapoznaniu się ze stanem wdrażania LSR uczestnicy warsztatu refleksyjnego jednogłośnie wskazali na dalszą konieczność monitorowania stanu wdrażania LSR, głównie w kontekście osiągnięcia zaplanowanych

w LSR wskaźników. Ważne jest także bieżący kontakt z Beneficjentami, którzy mają problem z realizacją założeń umowy w kontekście panującej pandemii i ustalanie z UMWM możliwości zmiany sposobu realizacji np. operacji grantowych poprzez zamianę części zaplanowanych zadań

10. Sposób wykorzystania rekomendacji.

1. W dniu 15.09.2020 zostało zorganizowane szkolenie dedykowane Radzie LGD. Na tym szkoleniu omówione zostały zasady prawidłowego opracowywania biznesplanu i wniosku o przyznanie pomocy, a także poprawnego stosowania obowiązujących w LGD procedur oceny i wyboru wniosków. W ramach szkolenia prowadzono grupową pracę nad prawidłowym opracowaniem biznesplanu oraz przygotowaniem wniosku o przyznanie pomocy, który spełniałby wymagania. W drugiej części szkolenia omówiono najważniejsze punkty procedury oceny i wyboru.

2. W dniu 11.08.2020 przeprowadzono szkolenie Rady z zakresu poprawnego wypełniania Karty zgodności z PROW 2014-2020 oraz z Karty oceny wg. Lokalnych kryteriów wyboru. W trakcie szkolenia wykorzystano zapisy pism z oceny A0 naborów wniosków prowadzonych w LGD na przełomie lutego i kwietnia 2020 na działania Podejmowanie (...) oraz Rozwój (...). Omówione zostały szczegółowo popełnione błędy w w/w Kartach oraz przesłędzono ponownie dokumentację z naborów w obszarach, gdzie kontrola A0 wskazywała na błędy.

3. W terminie 27.02.2020 roku LGD złożyło sprawozdanie z realizacji LSR za 2019 rok. W sprawozdaniu tym został opisany w sposób szczegółowy sposób wykorzystania rekomendacji otrzymanych w ramach kontroli.

4. Podjęto działania mające na celu poprawienie wskaźnika skuteczności działań doradczych w odniesieniu do średniej wojewódzkiej. W 2020 roku doradztwo bezpośrednie zostało mocno ograniczone ze względu na panującą pandemię, jednak działania doradcze prowadzone są przez pracowników Biura LGD w sposób stacjonarny (w ograniczonym zakresie) oraz za pośrednictwem telefonu (są dostępne 4 numery telefonów do biura LGD), wiadomości e-mail oraz spotkań on-line za pośrednictwem platformy ZOOM.